OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2016 Rhif 1220 (Cy. 291)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

Rheoliadau Arolygon Etholiadau Lleol (Cymru) (Diwygio) 2016

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Arolygon Etholiadau Lleol (Cymru) 2012 ("Rheoliadau 2012").

Mae adran 1 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 ("y Mesur") yn gosod dyletswydd ar awdurdod lleol (cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol) i gynnal arolwg, drwy ofyn cwestiynau rhagnodedig i gynghorwyr ac ymgeiswyr sydd wedi sefyll i gael eu hethol yn gynghorwyr i'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol neu i gyngor cymuned yn ardal yr awdurdod lleol. Diwygiwyd adran 1 gan Ddeddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015 ("Deddf 2015") ac mae'n darparu bod rhaid cynnal yr arolwg cyn neu ar ôl pob etholiad cyffredin ac i dynnu'r gofyniad i awdurdodau lleol wneud trefniadau i wybodaeth gael ei darparu yn ddienw.

Mae Rheoliadau 2012 yn rhagnodi'r cwestiynau y mae'n rhaid eu gofyn. Mae rheoliadau 3 a 4 yn diwygio Rheoliadau 2012 ac yn mewnosod arolwg newydd yn Rheoliadau 2012. Mae'r arolwg diwygiedig yn debyg i'r arolwg yn Rheoliadau 2012, gan ychwanegu cwestiynau unigryw sy'n cynnwys gwybodaeth adnabod y gellir eu defnyddio er mwyn canfod a oedd ymatebydd i'r arolwg wedi ei ethol yn gynghorydd. Mae'r diwygiadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i ofyn cwestiynau gwahanol yn dibynnu ar ba un ai cyn neu ar ôl etholiad cyffredin y cynhelir yr arolwg.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, paratowyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth y Tîm Democratiaeth,

Amrywiaeth a Chydnabyddiaeth Ariannol, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2016 Rhif 1220 (Cy. 291)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

Rheoliadau Arolygon Etholiadau Lleol (Cymru) (Diwygio) 2016

Gwnaed 13 Rhagfyr 2016

Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru 15 Rhagfyr 2016

Yn dod i rym 6 Ionawr 2017

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adrannau 1(3)(a) a 175 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011(1), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi a chychwyn

- **1.**—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Arolygon Etholiadau Lleol (Cymru) (Diwygio) 2016.
 - (2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 6 Ionawr 2017.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn-

ystyr "y Mesur" ("the Measure") yw Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011; ac

ystyr "Rheoliadau 2012" ("the 2012 Regulations") yw Rheoliadau Arolygon Etholiadau Lleol (Cymru) 2012 (2).

Diwygiadau i Reoliadau 2012

3. Yn lle rheoliad 3 (cwestiynau a ffurflen yr arolwg) o Reoliadau 2012, rhodder—

"3. Cwestiynau a ffurf yr arolwg

At ddibenion adran 1(3)(a) o'r Mesur, mae'r cwestiynau a'r ffurf y maent i

^{(1) 2011 (}mccc 4).

⁽²⁾ O.S. 2012/685 (Cy. 93).

gael eu gofyn ynddynt wedi eu dangos yn—

- (a) Rhannau 1, 2 a 4 o'r Atodlen os cynhelir yr arolwg yn unol ag adran 1(3A)(b) o'r Mesur; a
- (b) Rhannau 1, 3 a 4 o'r Atodlen os cynhelir yr arolwg yn unol ag adran 1(3A)(a) o'r Mesur."
- **4.** Yn lle'r Atodlen i Reoliadau 2012 (Arolwg o Ymgeiswyr Llywodraeth Leol yng Nghymru) rhodder yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn.

Mark Drakeford Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol, un o Weinidogion Cymru 13 Rhagfyr 2016

YR ATODLEN Rheoliad 4

Arolwg o Ymgeiswyr Llywodraeth Leol yng Nghymru

RHAN 1

<u>Gwy</u>	ybodaeth weinyddol
Darı	oarwch yr un manylion isod â'r rheini a roddwyd ar eich ffurflen enwebu neu ffurflenni enwe
1.	Nodwch 3 nod olaf cod post eich cartref:
Er e	nghraifft, ar gyfer 'CF10 4LG' nodwch 4LG
2.	Nodwch 3 nod olaf eich cyfenw:
Er e	nghraifft, ar gyfer 'MURPHY' nodwch PHY
3.	Nodwch ddiwrnod eich dyddiad geni:
Er e	nghraifft, ar gyfer '04/05/2017' nodwch 04
	RHAN 2
Gwy	ybodaeth am yr ymgeisydd (i'w defnyddio wrth gynnal yr arolwg cyn yr etholiad)
4.	Ym mha etholiad ydych chi'n sefyll fel ymgeisydd?
Tici	wch un blwch
	Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol
	Cyngor Cymuned neu Gyngor Tref
C	Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol a Chyngor Cymuned neu Gyngor Tref hefyd

5. Pa blaid, os unrhyw un, ydych chi'n ei chynrychioli?
Ticiwch un blwch
Annibynnol
☐ Plaid Cymru
☐ Plaid Geidwadol Cymru
☐ Plaid Lafur Cymru
Democratiaid Rhyddfrydol Cymru
Arall, nodwch os gwelwch yn dda:
6. Ydych chi wedi sefyll i gael eich ethol i <u>Gyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol</u> yn y gorffennol?
Ticiwch un blwch
Naddo
☐ Do, a chefais fy ethol
Do, ond ni chefais fy ethol
Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Do, a chefais fy ethol" i Gwestiwn 6 y mae angen gofyn Cwestiwn 6A
6A. Faint yw cyfanswm nifer y blynyddoedd y buoch yn gwasanaethu fel Cynghorydd <u>Sir neu fel Cynghorydd Bwrdeistref Sirol?</u>
Dylech gynnwys pob cyfnod y buoch yn gwasanaethu fel Cynghorydd Sir neu fel Cynghorydd Bwrdeistref Sirol
blwyddyn
7. Ydych chi wedi sefyll i gael eich ethol i Gyngor <u>Cymuned neu i Gyngor Tref</u> yn y gorffennol?
Ticiwch un blwch
Naddo
☐ Do, a chefais fy ethol
☐ Do, ond ni chefais fy ethol

Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Do, a chefais fy ethol" i Gwestiwn 7 y mae angen gofyn Cwestiwn 7A
7A. Faint yw cyfanswm nifer y blynyddoedd y buoch yn gwasanaethu fel Cynghorydd <u>Cymuned neu fel Cynghorydd Tref?</u>
Dylech gynnwys pob cyfnod y buoch yn gwasanaethu fel Cynghorydd Cymuned neu fel Cynghorydd Tref
blwyddyn
RHAN 3
Gwybodaeth am yr ymgeisydd (i'w defnyddio wrth gynnal yr arolwg ar ôl yr etholiad)
4. Ym mha etholiad wnaethoch chi sefyll fel ymgeisydd?
Ticiwch un blwch
Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol
Cyngor Cymuned neu Gyngor Tref
Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol a Chyngor Cymuned neu Gyngor Tref hefyd
Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol" i Gwestiwn 4 y mae angen
gofyn Cwestiwn 4A
4A. Rydych wedi dweud eich bod wedi sefyll i gael eich ethol i <u>Gyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol</u> . Beth yw eich statws yn dilyn yr etholiad?
Ticiwch un blwch
☐ Etholedig ☐ Anetholedig
<u>Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Cyngor Cymuned neu Gyngor Tref" i Gwestiwn 4 y mae angen gofyn Cwestiwn 4B</u>
4B. Rydych wedi dweud eich bod wedi sefyll i gael eich ethol i <u>Gyngor Cymuned neu Gyngor Tref.</u> Beth yw eich statws yn dilyn yr etholiad?
Ticiwch un blwch
Etholedig Anetholedig

<u>Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol a Chyngor Cymuned neu Gyngor Tref hefyd" i Gwestiwn 4 y dylid gofyn Cwestiwn 4C</u>

4C. Rydych wedi dweud eich bod wedi sefyll i gael eich ethol i Gyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol a Chyngor Cymuned neu Gyngor Tref hefyd. Beth yw eich statws yn dilyn yr etholiad?

Ticiwch un blwch ym mhob rhes					
	Etholedig	Anetholedig			
Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol					
Cyngor Cymuned neu Gyngor Tref					
5. Pa blaid, os unrhyw un, oeddech chi'	n ei chynryc	chioli?			
Ticiwch un blwch					
☐ Annibynnol					
☐ Plaid Cymru					
☐ Plaid Geidwadol Cymru					
☐ Plaid Lafur Cymru					
☐ Democratiaid Rhyddfrydol Cymru					
Arall, nodwch os gwelwch yn dda:	Arall, nodwch os gwelwch yn dda:				
6. Ydych chi wedi sefyll i gael eich gorffennol?	ethol i <u>Gy</u> ı	ngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol yn y			
Ticiwch un blwch					
☐ Naddo					
Do, a chefais fy ethol					
☐ Do, ond ni chefais fy ethol					
Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Do, a chef	fais fy ethol"	' i Gwestiwn 6 y mae angen gofyn Cwestiwn 6A			
6A. Faint yw cyfanswm nifer y blynydd Cynghorydd Bwrdeistref Sirol?	doedd y buo	och yn gwasanaethu fel Cynghorydd <u>Sir neu fel</u>			
Dylech gynnwys pob cyfnod y buoch Bwrdeistref Sirol	yn gwasane	aethu fel Cynghorydd Sir neu fel Cynghorydd			
blwyddyn					

7. Ydych chi wedi sefyll i gael eic	ch ethol i Gyngor <u>Cymuned neu Gyngor Tref</u> yn y gorffennol?
Ticiwch un blwch	
☐ Naddo	
Do, a chefais fy ethol	
Do, ond ni chefais fy ethol	
Dim ond os rhoddwyd yr ateb "Do	o, a chefais fy ethol" i Gwestiwn 7 y mae angen gofyn Cwestiwn 7A
7A. Faint yw cyfanswm nifer y neu fel Cynghorydd Tref?	blynyddoedd y buoch yn gwasanaethu fel Cynghorydd <u>Cymuned</u>
Dylech gynnwys pob cyfnod y buod	ch yn gwasanaethu fel Cynghorydd Cymuned neu fel Cynghorydd Tref
blwyddyn	
	RHAN 4
Nodweddion yr ymgeisydd	
8. Ydych chi'n:	
Ticiwch un blwch	
☐ Gwryw	
☐ Benyw	
9. Ym mha ystod oedran oeddecl	h ar eich pen-blwydd diweddaraf?
Ticiwch un blwch ☐ 18-24 oed	55-59 oed
25-29 oed	☐ 60-64 oed
30-34 oed	☐ 65-69 oed
35-39 oed	70-74 oed
40-44 oed	75-79 oed
45-49 oed	80 oed neu'n hŷn
50-54 oed	

10. A oes gennych gyfrifoldeb rhiant am blentyn 16 oed neu'n iau?
Ticiwch un blwch
☐Oes ☐ Nac oes
11. Beth yw eich grŵp ethnig?
Ticiwch un blwch
A. Gwyn
Cymreig/Seisnig/Albanaidd/Gogledd Iwerddon/Prydeinig
☐ Gwyddelig
☐ Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
Unrhyw gefndir gwyn arall
B. Grwpiau cymysg/aml-ethnig
☐ Gwyn a Du Caribïaidd
☐ Gwyn a Du Affricanaidd
Gwyn ac Asiaidd
Unrhyw gefndir cymysg neu aml-ethnig arall
C. Asiaidd/Asiaidd Prydeinig
☐ Indiaidd
Pacistanaidd
☐ Bangladeshaidd
☐ Tsieineaidd
Unrhyw gefndir Asiaidd arall
D. Du/Affricanaidd/Caribïaidd/Du Prydeinig
☐ Affricanaidd
☐ Caribïaidd
Unrhyw gefndir Du/Affricanaidd/Caribïaidd arall
E. Grŵp ethnig arall
☐ Arabaidd
Unrhyw grŵp ethnig arall

12. Beth yw eich crefydd?
Ticiwch un blwch
☐ Dim crefydd
Cristion (pob enwad)
Bwdhydd
☐ Hindŵ
☐ Iddew
Mwslim
Sikh
Unrhyw grefydd arall, rhowch fanylion:
13. Ydych chi'n eich ystyried eich hun yn: Ticiwch un blwch
Heterorywiol neu strêt
Hoyw neu lesbiaidd
☐ Deurywiol
☐ Arall
14. Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg? Ticiwch pob blwch sy'n gymwys
☐ Yn deall Cymraeg llafar
☐ Yn siarad Cymraeg
☐ Yn darllen Cymraeg
☐ Yn ysgrifennu Cymraeg
☐ Dim un o'r uchod

15. Beth yw eich prif iaith? Ticiwch un blwch
☐ Saesneg
☐ Cymraeg
Arall (gan gynnwys Iaith Arwyddion Prydain), rhowch fanylion:
Addysg a chyflogaeth
16. Beth yw eich cymhwyster addysgol uchaf? Ticiwch un blwch
☐ Dim
Lefel 'O', TGAU, CSE, NVQ Lefel 1/2 neu gyfwerth
Level 'A', NVQ Lefel 3 neu gyfwerth
□ NVQ Lefel 4 neu gyfwerth
☐ Gradd Sylfaen neu Radd Gyffredin, NVQ Lefel 5, Diploma Cenedlaethol Uwch neu Dystysgrif Genedlaethol Uwch
Gradd Anrhydedd
☐ Cymhwyster Meistr Ôl-raddedig
Cymhwyster proffesiynol (e.e. cyfrifyddiaeth)

17. Beth yw eich statws cyflogaeth cyfredol? Ticiwch pob un sy'n gymwys Mewn cyflogaeth lawnamser ☐ Mewn cyflogaeth ran-amser ☐ Hunangyflogedig ☐ Di-waith ☐ Myfyriwr llawnamser ☐ Myfyriwr rhan-amser ☐ Wedi ymddeol ☐ Ar absenoldeb mamolaeth ☐ Yn gofalu am deulu neu gartref ☐ Salwch hirdymor neu anabl Ar un o gynlluniau hyfforddiant y llywodraeth ☐ Gweithiwr di-dâl mewn busnes teuluol Gofalwr di-dâl ☐ Arall, rhowch fanylion:

18. Pa gategori sy'n disgrifio orau eich sector cyflogaeth cyfredol ne	eu ddiweddaraf?
Ticiwch un blwch	
Llywodraeth Leol	
Llywodraeth Ganolog	
☐ Y GIG	
Addysg	
Cyflogwr arall yn y sector cyhoeddus	
☐ Sector preifat	
☐ Sector gwirfoddol	
☐ Amaethyddiaeth	
Arall, rhowch fanylion:	
19. Pa gategori sy'n disgrifio orau eich math o gyflogaeth gyfredol n	neu ddiweddaraf?
Ticiwch un blwch	
Rheolwr neu swyddog gweithredol	
Gweithiwr proffesiynol neu dechnegol	
☐ Darlithydd, athro neu ymchwilydd	
Gwaith gweinyddol, clercol, ysgrifenyddol neu werthiant	
Gwaith llaw neu grefftwr	
Arall, rhowch fanylion:	

20. Ydych chi wedi rhoi cymorth di-dâl, er enghraifft, fel gwirfoddolwr, ymddiriedolwr neu aelod o fwrdd, i unrhyw un o'r mathau hyn o grwpiau neu sefydliadau ar unrhyw adeg yn ystod y 12 mis blaenorol?

Ticiwch un blwch ym mhob rhes		NT 11
Addysg plant/ysgolion	Do □	Naddo
Gweithgareddau ieuenctid/plant (y tu allan i'r ysgol)		
Addysg oedolion		
Chwaraeon neu ymarfer corff (e.e. hyfforddi)		
Grŵp crefyddol neu grŵp ffydd		
Grŵp ar sail rhywedd		
Grŵp rhywioldeb		
Plaid wleidyddol		
Grŵp iechyd, anabledd neu les cymdeithasol		
Yr henoed		
Cymorth cyntaf		
Grŵp amgylcheddol		
Grŵp lles anifeiliaid		
Cyfiawnder neu Hawliau Dynol		
Grŵp cymunedol neu grŵp cymdogaeth		
Grŵp dinasyddion		
Clwb cymdeithasol		
Undeb llafur		
Arall (Rhowch fanylion isod)		
Os ydych wedi dewis "arall" rhowch fanylion		
<u>Iechyd ac anabledd</u>		
21. Sut mae eich iechyd corfforol yn gyffredinol?		
Ticiwch un blwch		
☐ Da iawn		
☐ Da		
Gweddol		
Gwael		
Gwael iawn		

22. Sut mae eich iechyd meddwl yn gyffredi	nol?		
Ticiwch un blwch			
☐ Da iawn ☐ Da ☐ Gweddol ☐ Gwael ☐ Gwael iawn			
23. Ydych chi'n ystyried eich hun yn berson	anabl?		
Ticiwch un blwch			
☐ Ydw ☐ Nac ydw			
24. A oes gennych salwch neu anabledd sy'n ffordd?	cyfyngu	ar eich gweithgareddau mewn unrhyw	
Ticiwch un blwch			
Oes Nac oes			
25. A oes gennych unrhyw un o'r cyflyrau canlynol:			
Ticiwch un blwch ym mhob rhes			
Nam corfforol Nam ar y synhwyrau Anabledd dysgu Problem iechyd meddwl Cyflwr iechyd hirdymor Arall (rhowch fanylion isod)	Oes	Nac oes	
Os vdych wadi dawis 'Arall' rhowch fanylio	n.		